

Objectregistratie in erfgoedbibliotheken

Steven Van Impe
Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience
Steven.VanImpe@stad.antwerpen.be

Objectwaarde van boeken

Het boek als object

- Objectregistratie is géén catalografie
- Gebeurt nu vooral in musea

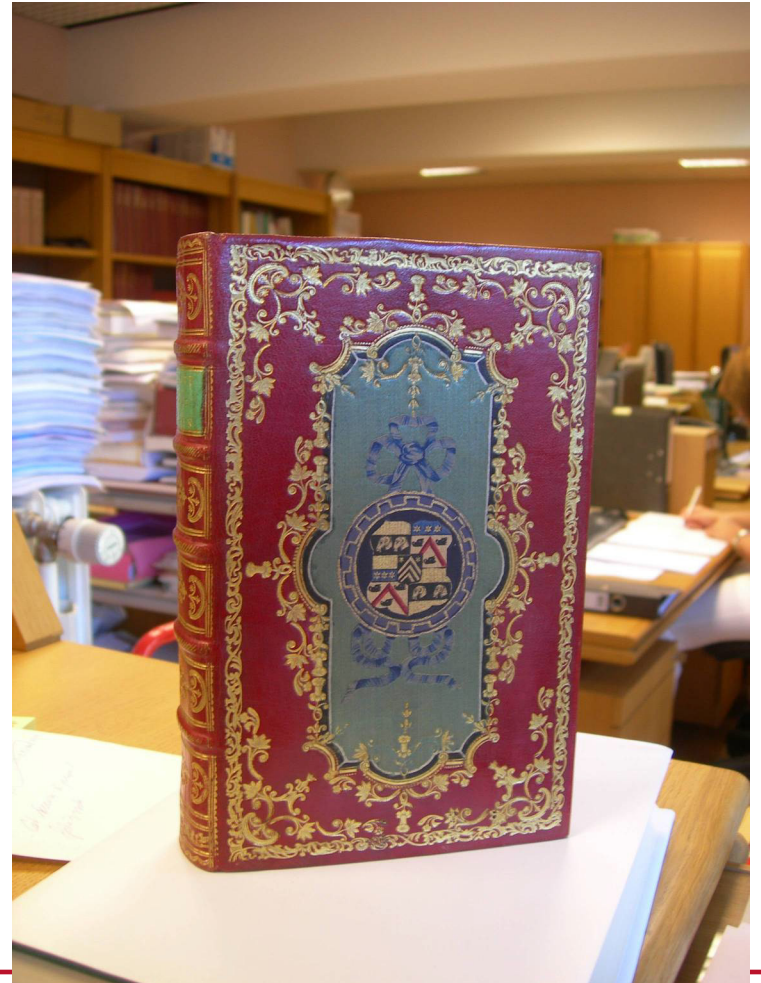
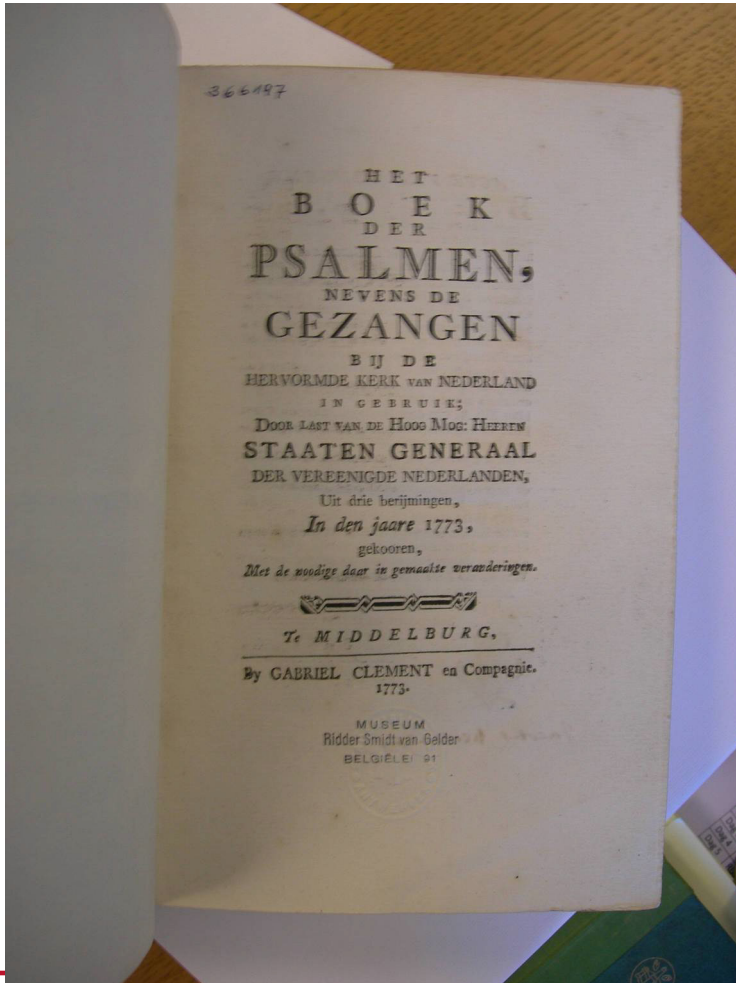

Foto: Vlaamse Erfgoedbibliotheek – Stefan Tavernier
(Locatie: Openbare Bibliotheek Brugge)

Onbekende schatten

Het boek als materieel object

- Congres 'The Early Printed Book as a Material Object' (München, 2009)
- Provenance Thesaurus (CERL)
- Einbanddatenbank (ebdb.de)

Drie belangrijkste domeinen

- Herkomstgegevens
- Boekbanden
- Schade-inventaris

Niveaus van ontsluiting

- Derde niveau van de catalografische ontsluiting:
 - Formeel
 - Inhoudelijk
 - Exemplaarniveau

Het boek als virtueel object

- Shared Cataloguing: meerdere exemplaren samengevoegd
- Digitalisering: één exemplaar wordt hét exemplaar

[Eenvoudig zoeken](#)[Snelzoeken](#)[Geavanceerd zoeken](#)[Zoekbomen](#)[Zoekhistoriek](#)[Bewaarlijst](#)[Bewaar](#)[Bestel](#)[Extra links](#)[Terug](#)[Terug naar index](#)[Terug naar beknopt overzicht](#)[Hulp](#)

Record

Identificatie

[c:lvd:12860256](#)

Bookmark

<http://anet.ua.ac.be/record/opacehc/c:lvd:12860256/N>

Publicatie

Titel

Collatie van P. Cornelius Hazart [...] binnen [...] Antwerpen op den IV. iunij 1662. [...] rakende het H. sacrament des autuers

Auteur

[Cornelivs Hazart](#) [Hazart, Cornelius]

Nummer

Vingerafdruk: 166208 - # b1 A2 h\$: # b2 G \$r

Vingerafdruk: 166208 - # b1 A2 h\$: # b2 G t

Vingerafdruk: 166208 - # b1 A2 h\$: # b2 G \$

Uitgave

Antwerpen : [by Michiel Cnobbaert](#) [Cnobbaert, Michiel], 1662

Omvang

100, [2], [2 blanco] p.

8°

A-F⁸ G⁴ (G4 blanco)

Beschikbaarheid

Bibliotheken

Erfgoedbibliotheek Hendrik
Conscience

 F 84986 [C2-556
g]

Magazijn

Raadpleging ter plaatse

Slechts één approbatie op f. G3 recto

Ruusbroecgenootschap (Gr. Kauwenberg, 32):
magazijn

Raadpleging op aanvraag

Verschillende staat van katern G

 RG 3059 E 13.7

Ruusbroecgenootschap (Gr. Kauwenberg, 32):
magazijn

Raadpleging op aanvraag

Tweede approbatie op f. G4 recto

 RG 3059 i 6 bis.6

Ruusbroecgenootschap (Gr. Kauwenberg, 32):
magazijn

Raadpleging op aanvraag

f. G4 ontbreekt

 RG 3059 i 6 ter.6

Ruusbroecgenootschap (Gr. Kauwenberg, 32):
magazijn

Raadpleging op aanvraag

f. G3 verso blanco

 RG 3059 i 6.3

Ruusbroecgenootschap (Gr. Kauwenberg, 32):
magazijn

Raadpleging op aanvraag

Tweede approbatie op f. G3 verso

 RG 3059 i 8.2

Ruusbroecgenootschap (Gr. Kauwenberg, 32):
magazijn

Raadpleging op aanvraag

Onvolledig

 RG 3059 i 9.11

Het boek als virtueel object

- Shared Cataloguing: meerdere exemplaren samengevoegd
- Digitalisering: één exemplaar wordt hét exemplaar

Publicatie

Titel	Den vierden boeck wesende het leste deel van de acht-thien comedien, tragedien, oft treur-spelen, en cluchten
Auteur	de Bie, Cornelis Galle, Cornelius III [ill.] Bouché, Martinus [ill.] vanden Enden, Martinus [ill.]
Nummer	Vingerafdruk: 000004 - # a1 A2 hre : # a2 A3 \$mi - # b1 A yt : # b2 Y2 ec
Uitgave	Antwerpen : by Jacob Mesens [Mesens, Jacob III], 1700
Omvang	176 p., ill., 15 cm 4° nA4 A2 C-Y4
Opmerking	Titel varieert: De verlichte waarheyt van Godts vleesch gheworden woordt in de gheboorte christi Van deze editie bestaan staten met verschillende kopergravures Met: Cornelis de Bie, De verlichte waarheyt van Godts vleesch gheworden woordt in de gheboorte christi

Onderwerp

Onderwerpen (UDC)	Nederlandse letterkunde
Publicatietype	Poëzie Theatertekst

Beschikbaarheid

Bibliotheken	Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience	i 631928 [C1-084 c]	Magazijn Raadpleging ter plaatse microfilm(s); Convoluut
		i C 16055:ex.1 [C2-540 c]	Papier niet beschikbaar Raadpleeg de microvorm Onvolledig fol. nA1-3 (voorwerk) ontbreken
		i C 16055:ex.2 [C2-540 c]	Papier niet beschikbaar Raadpleeg de microvorm Sommige illustraties met de hand gekleurd

Het boek als virtueel object

- Niet alle informatie wordt geregistreerd of gedigitaliseerd
 - Boekband
 - Snede
 - Bindwijze
 - Watermerken
 - Nota's
 - Witte bladen

Objectregistratie gevraagd!

- Zichtbaar maken van het onderscheid
- 'Added value'
- Collectiegeschiedenis
- Cultuurhistorisch onderzoek
- Bewijskracht
- Beheersmatig: schaderegistratie

Herkomsten & Boekbanden

- Doel:
 - Materiaal voor tentoonstellingen
 - Historisch onderzoek
 - Sensibilisering van het brede publiek
 - Bewijswaarde van eigendom

Externe koppelingen URL-type Identificatie

Documenten

Opladen Bladeren...

Module 1: Type

Handgeschreven nota

Module 2: Inhoud

Naam a::06.2847:1 Naam voluit Eigenaar
Cort, De, Josephus
Ex bibliotheca J. de Cort

Datum 1783 Niet gespecificeerd
1783

Plaatsnaam Antwerpen
Antverpiae

Nummer
Prijs

Module 3: Bedekking/verwijdering

Schaderegistratie

- Qua software nagenoeg hetzelfde
- Andere invalshoek: vooral beheersmatig
- Dubbel doel
 - Schade in kaart brengen
 - Restauratie van beschadigde exemplaren

Schade-inventarisatie

- Methoden van schaderegistratie:
 - Systematisch
 - Steekproef
 - Ad hoc

Schaderegistratie: de oude manier

- Lijst met beschadigde boeken
 - Magazijnmedewerkers
 - Leeszaalpersoneel
 - (Lezers)
- Uitgebreide registratie in COSMO
 - Medewerkers behoud & beheer

2.objectbeschrijving

inv nr

Boekblok (pag 2-1)

materiaal techniek

Constructie

naaiwijze Techniek snede rugbeleg

schutbladen

materiaal techniek

constructie

schutbladconstructie naaiwijze

Band

platkern platbekleding

algemene conditie

boekblok

specificatie

constructie

boekblok

naaiwijze

rugbeleg

structuur

☐ lacune	☐ losse fragmenten
☐ scheuren	☐ plooien
☐ vervormingen	☐ bros
☐ vervilting	☐ zwakke zones
☐ inktvraat	☐ brand

oppervlakteschade

☐ geschaafd	☐ roest / metaalkernen
☐ droog vuil (opliggend)	☐ dieper ingedrongen vuil
☐ vlekken	☐ vocht
☐ krassen	☐ tape
☐ afschilfering van pigmenten	☐ Rafelranden

verkleuringen

☒ verbruining (verzuring)	☐ vervaging van inkten
☐ verdonkering van pigmenten	☐ verbleking van pigmenten
☐ aantasting van het papier door pigmenten	

biologische schade

☐ schimmels	☐ insecten	☒ foxing	☐ knaagdieren

oude restauraties en herstellingen

Schaderegistratie: de nieuwe manier

- Eenvoudige catalogusnotitie
 - Medewerkers behoud & beheer
 - Magazijnmedewerkers
 - Leeszaalpersoneel
 - (Lezers)

Documenten

Document 1 [input] [Schaderapport] (Type)

Illustraties

Illustratie 1 [input] [Voorpagina] (Type)

Kenmerken

Algemeen Slecht
Boekblok Status Slecht
Losse bladen? Ja
Schutblad Goed
Kapitaal
Boekband Status Goed
Platten los? Ja
Aanrijgingen los? Ja
Rug los? Ja
Rode rot/verpoedering? Ja
Lacunes? Ja
Sluiting
Beslag

Besluit

- Toenemend belang van objectregistratie in erfgoedbibliotheken
- Bibliotheken kunnen winnen met de objectgerichte aanpak
- Nood aan standaarden of afspraken